

הרב יוסף שרעבי שליט"א

רב שכונה בירושלים, וחבר הוועדה לפקוח על מוהלים שע"י הרבנות הראשית
מחה"ס שי בשער, אחרית דבר, זאת בריתי, ועוד

כמה נאים דרכיו, כמה מתוקנים מעשיו

מרן הראש"ל הג"ר עובדיה יוסף זצ"ל - ממה שזכיתי על ידו להכוונה ולעזרה לפרט ולכלל את היכרותי הראשונה עם מרן הרב זצ"ל עשיתי בשנת ה'תשכ"ב, בהיותי בן שמונה עשרה שנה, בשנה הראשונה ללימודי בישיבת חברון, בשכונת גאולה, ירושלים. הרב, אז צעיר לימים, באמצע שנות חייו, דיין בבית הדין בירושלים וגר ברח' אלקנה. בערבים היה מוסר שיעור הלכתי לפני בעלי בתים, רובם יהודים מיוצאי בוכרה ומיעוטם מבני עדות אחרות, בבית כנסת קטן ברח' רייכמן בשכונת בית ישראל.

משתתפי שיעורים אלה, יהודים פשוטים אשר השיח ההלכתי לא היה מנת חלקם, נזקקו מדי פעם לסיפורים מעוררים, תרתי משמע, כדי לשמרם. כך, בין ההלכות המזומנות לימים ולמועדים אשר מסר הרב, מהן כתב אז את ספרו ילקוט סיני, השמיע גם שיחות מוסר, סיפורי צדיקים ומשלים. ואולם, אף כי רבים ומגוונים היו סיפורים מעוררים אלה, מכל מקום אחד ומיוחד מהם, אשר לעתים מזומנות נדרש על ידי הקהל להשמע, היה הסיפור אודות חלב נחום. סיפור זה, אשר הרב אמרו בכשרונו המיוחד ובמליצת שפתו, הלהיב מאד יהודים פשוטים אלה ודומה שהוא אף דיבר אליהם אישית, ותבע מכל אחד את מוסרו.

וזה היה תוכנו של הסיפור. יהודי אחד תמים, בעל עושר רב ומכבד תורה ולומדיה, רגיל היה לתמוך תמיד ביד רחבה בישיבה גדולה, בשמחה ובאהבה, וראשי הישיבה אף הם כיבדוהו בהערכה. יום אחד הופיע העשיר בפני ראשי הישיבה ובקשה בפיו. בת יחידה לי, ומבקש אני להשיאה לבחור בן טובים, עילוי מתלמידי הישיבה, אשר ימשיך ללמוד ולהתעלות. כל מחסורם עלי, ולימים אף כל רכוש.

ראש הישיבה, שהעריך מאד את רצונו זה ואת מעשיו הטובים, הציע לו את אחד

עֵינֵינוּ

נִבְרָת

הבחורים, בן טובים, שקדן בלימודיו ועילוי בחכמת ידיעותיו. העשיר נפנה לשוחח עם הבחור הנבחר, שמח לדעת מי היא משפחתו המיוחסת, ונהנה מנועם דיבוריו וממראה פניו. אך בטרם יאמר העשיר הן, ביקש לשאול את הבחור שאלה אחת. בכל ליל שבת כשאנו קוראים בבית הכנסת פרק במה מדליקין, אנו אומרים, אין מדליקין לא בלכש וכו' ולא בחלב נחום. המדי אומר, מדליקין בחלב מבושל. רוצה אני לדעת, מדוע אסרו חכמים להדליק נרות שבת בחלב של נחום זה. איזה מעשה רע עשה שבגללו אסרו חכמים את החלב שלו.

הבחור הנשאל הבליע את צחוקו וענה בשקט, שאיסור זה אינו רק בחלב של נחום אלא בכל חלב, ושיש לשים נקודה אחר המלה חלב ולחבר את השמות נחום המדי. יהודי עשיר זה, אשר כגודל עשרו היה גם גודל עם־ארצותו ובטחונו, כעס מאד למשמע הדברים מפי הבחור הקרוי עילוי, ובכעסו פנה אל ראש הישיבה ואמר לו, האם זהו שכרי אחר שנים רבות של תמיכה נדיבה, להציע לי חתן עם ארץ שאינו יודע אפילו משנה אחת.

ראש הישיבה תמה על כך, אך לא שאל מה היתה טעותו של העילוי, והפנה את העשיר לבחור אחר, אף הוא עילוי, אם כי פחות מן הראשון. וכמעשה עם הראשון היה עם השני וגם עם השלישי. ראש הישיבה שידע כי הנדיב הזה אינו גדול בידע ובלמדנות, בירר אצל לתלמידיו מה היתה שאלתו של הנדיב. מתוך השאלה הבין כי יהודי זה זקוק לחתן מסוג אחר. לא עילוי ולא שקדן, אלא ממולח וחריף.

באותה דקה עלה במדרגות הישיבה בחור אחד, מקפץ על ההרים מדלג על הגבעות, אשר השקדנות והלמדנות רחוקות ממנו כרחוק מזרח ממערב, אבל הארציות והחומריות מוכרות היו לו. עם זה, היה בן למשפחה טובה וגם שומר תורה ומצוות כהלכה. הרב הציע לעשיר לפגוש גם אותו. לאחר שיחת היכרות, הציג העשיר בפניו את השאלה המטרידה אותו תמיד. בחור זה שהיה חריף ובקי בהויות העולם, הבין מיד עם מי יש לו עסק, וענה לו ברוב חשיבות, שאלה גדולה שאלת, אשר תשובה לה נתנה כבר התורה בפסוק הראשון של אחת הפרשיות החשובות, פרשת בשלח, בה שירת הים. כתוב בתחילתה, ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחום. נחום זה, לא רצה לצאת ממצרים עם יציאת בני ישראל ונשאר בה, ולכן אסרו חכמים להדליק נרות של שבת בחלב שהיה מייצר. וזה הוא מה שכתוב במשנה, ולא בחלב נחום. העשיר שמח מאד על התשובה לשאלתו המטרידה, ובחר בו מיד כחתן לבתו.

כך עורר הרב את השומעים למחשבה גם לעצמם.

השתתפותנו אנו, מספר בחורים בני עדות המזרח מכמה ישיבות גדולות בירושלים [כיום, רבנים ידועים בארץ] בשיעורים אלה של הרב, שימחה אותו מאד, שכן איפשרה לו להעשיר את הנאמר בשיעור ולהעלות את רמתו, וגם הבטיחה את השמיעה וההתעניינות במשך כל השיעור כולו, אף בזמן שחלק מהשומעים בעלי הבתים קשי היום, התקשו בשמיעתו.

כך נמשך הדבר מספר שנים, וכך גם גדל הקשר בינינו לבין מורנו הרב. לימים, בטרם אסיים את לימודי בישיבה, פניתי אל מרן הרב, בבקשה להבחן בפניו בהלכות איסור והיתר, אותן למדנו בשעות אחר הצהרים לקראת קבלת תעודת סמיכה יורה יורה. גם חברי עשו כן. הרב נעתר לבקשתנו, וכך זכיתי להבחן בפניו ביחידות בביתו בחול המועד פסח ה'תשכ"ה, ולקבל את תעודת ההסמכה הראשונה.

קשר זה עם מרן הרב, נשמר ורבה במשך כל השנים, ובפרט אחר שזכיתי בעת כהונתו כרב ראשי לישראל, להבחר על ידי הרבנים הראשיים ומועצת הרבנות להיות חבר בועדת הבחינות להסמכה שליד הרבנות הראשית לישראל. באותו הזמן תפקידה של הועדה היה לבחון ולהעניק תעודות לרבנות עיר, לרבנות שכונה, לרבנות מושב וכדומה, לסופרי סת"ם, להשכלה תורנית גבוהה ולמוהלים. הבחינות, שנעשו בהכוונה ובתמיכה מכוחם של הרבנים הראשיים, התקיימו ליחידים בעל פה, במשך יומיים בכל שבוע, בבניין הרבנות הראשית בהיכל שלמה. גם לאחר מכן, עת התרבו הנבחנים והיה צורך לעבור לבחינות בכתב להרבה נבחנים כאחד, בשנים הראשונות השתתפתי בכתיבת הבחינות ובבדיקתן.

הודות לקשר קרוב זה עם הרב, היה באפשרותי להביא בפניו בעיות ושאלות אשר נדרשתי אליהן בשנות כהונתי כרב וכרב שכונה. אציין אחת מהן. בחור אחד שסייר בחוצה לארץ, התפתה לבת נכר, חי עמה וגם נולדו לו ממנה ילדים. משפחתו שהיתה משפחה יהודית שרשית, שומרת תורה ומצוות, חרב עליה עולמה, וקול הבכי והאנחה לא פסק מפיהם. הפתרון היחיד היה, למצוא מסילות אל לב האשה לאמונה ולרצון להתגייר. ואמנם, היא החלה לקבל שיעורים וידע בהלכה, אשר הביאו להכרה ורצון לקשור את חייה עם העם היהודי ומורשתו. אולם, בית הדין אשר פנתה אליו לשם גיור, סירב לכך בתוקף, בטענה שאין מקבלים גירי עריות, כלומר, הבא להתגייר מסיבה זו. כל הנסיונות לשכנע את בית הדין שיש כאן חשש פיקוח נפש של הורי הבחור, ושנראה כי המתגיירת תשמור תורה ומצוות לאחר גיורה, ואף בניה הקטנים ילכו בעקבותיה, לא הועילו.

עינינו

נברת

מרן ואברכים מקבלי המלגות

הרב שלום כהן

במעמד ועתה כתבו לכם, ירושלים תשס"ז. באמצע: הרב יוסף שרעבי

תכא

עניינו

גברת

בלית ברירה, פניתי אל מרן הרב. עמי היה רב ישיש וחכם, ושנינו הבטחנו וקיבלנו על עצמנו שכאלה יהיו תוצאות הגיור שלה ושל בניה. ואמנם, לאחר שהשתכנע בשיחה זו ובשיחה נוספת בפני חברי בית הדין הגדול, שאנו מקבלים על עצמנו ללוות את גיורם והמשך אורח חייהם, אישר מרן הרב את גיורם. ואכן, לאחר שהזוג נפרדו לזמן הנדרש, התגיירו האשה ובניה, וההורים נישאו כדת משה וישראל.

מעשה זה שעשה מרן על פי דרכו, דרך כוחא דהתירא עדיף, הוכיח את עצמו. עד היום, הגיורת שומרת מצוות כיהודיה נאמנה, ובניה למדו והתעלו בישיבות ידועות בארץ ישראל. בכך, בכוחא דהתירא ובאהבת הבריות, הציל הרב משפחות ממצוקה קשה ומאיסורים.

בעת שהרב כיהן כרב ראשי לישראל, גר בדירת שרד בירושלים ברח' ז'בוטינסקי, מול בית הכנסת הראשון לציון ישא ברכה. בבית כנסת זה מסרתי במשך שנים שיעור בהלכה מדי יום ביומו, בין מנחה לערבית. בניו הקטנים השתתפו בחלק מן הזמנים בשיעורים, והוסיפו בנלמד ממה ששמעו מפי אביהם. לעתים התפלל הרב עמנו מנחה וערבית, ואז היינו מקיימים את השיעור לאחר תפילת ערבית. בימי ספירת העומר השתדל הרב להתפלל עמנו כמעט תמיד, וכדי לספור את העומר בזמן, היה מוסר שיעור בפרקי אבות בין מנחה לערבית. לעתים כשהיה הרב עיף, זיכה אותי למסור את השיעור הקבוע בפניו. בכך המריצני להתכונן כראוי ולהרחיב את ידיעותי, שמא אצטרך למסור את השיעור בנוכחותו, ועל כך מודה אני לו.

פעמים רבות זכתה שכונתנו, לארח את הרב ולשמוע את לקחו ואת תורתו. שיעוריו אלה, מתוך הרגל או חוסר התבוננות בקהל שסביבו, לוו לעתים בסיפורים ומעשיות רבים. לא כל הנוכחים היו אמונים בשילוב זה, וחלקם אף התרעמו בפני על כך, בעיקר בחורי ישיבות אשר ברוך ה' מרובים הם בשכונתנו. אני הייתי מיישב טענתם ואומר להם, אם יש בדורנו מי שיכול לשבץ בדבריו סיפורים ומעשיות רבים ואין בכך להעיד על מיעוט ידיעה בכל מכמני התורה, הלא הוא רבינו, היודע להתאים עצמו לכל מעמד ולכל זמן.

כסיוע לדברי אלה, הייתי מוסיף את התרשמותי מהשיעור המאלף והמחכים ששמענו מפיו בכנס רבנים במכון הרי פישל, בסוגיה החמורה של היתר עגונות. שיעור זה במקורותיו המרובים בתלמוד, ראשונים ואחרונים, שנמסר בעל פה ללא ספרים בפניו, גרם להתפעלות מדהימה ומרובה לשומעיו הרבנים, אשר בסיומו עמדו במשך דקות ארוכות ושיבחו את הפלא הגדול שזכו לו. ראה מתוכנו של שיעור זה, בספרו הגדול שו"ת יביע אומר חלק ו',

אבן העזר דיני עגונה סימנים ג' ד'.

מעמדו ועצמתו התורנית הגדולה, איפשרה לו, ללא ניד עפעף, לעמוד על דעתו. זכורני חופה שנערכה על ידי הרב, שכן לחתן היתה קרבה רחוקה לרעייתו הרבנית. וכאשר ראה את מראיהם ואת לבושם של העדים שיוחדו לנישואין, החליט לוותר עליהם. הרב תר בעיניו מסביב, וכשהבחין בי אמר לי, אני ואתה נהיה העדים, וכך היה.

כזה היה מורינו הרב. מעיין נובע בתורה בחכמה ובדעת, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה. מתורתו שמענו, מחידושי החכמנו, ובשפע הברכה שהניח לעמנו בספריו המרובים, נהגה ונלמד בעזרת ה' לאורך ימים.

עניינו

נבחר

קריאת גדולי ישראל לביצורו של הקובץ - "קול סיני" משנת התשכ"ה

קריאה נאמנה

במלאת שלש שנים לתופעתו של הבטאן החרדי הבלתי מסוגלי - קול סיני - הגנו פונים כזה בקריאה חמה לאזרחי בית ישראל בארץ ובתפוצות. לתת ידם לחיזוק ולביצורו של הבטאן. בהוכיחו את נאמנותו ליעדים אשר הציב בשפתו: הפצת תורה ויראה והלכה בקרב הצבד הספרדי ועדות המזרח. ובפרט ביישובי העולים החדשים אשר חיליה לאוריינטא. השנים כבירים הם יכול שלש שנות התפעה - קול סיני. גם בפרשת שהסעירו את המדינה. מעבר מדלבוים, אנית, שלום ועוד. הירדון. קול סיני שימש שופר נאמן לרהשי לבם של היהדות הספרדית ועדות המזרח נאמני התורה. וכל מן דין סמוכי למג.

אנו קוראים לשלומי אמוני ישראל בכל אתר ואתר להסנות על נאמני קול סיני, לחזקו ולהפיצו בשרב העם והנוער. למען הגדיל תורה והאצירה בעם ובמדינה.

(שמות הרבנים סופיעות למי סדר א"כ ועל כן נקטת סליחת נאמני התורה)

הרב אשר יהודה אנטרסון	הרב מאיר זעקנין	הרב זלמן סרדצקין
רבה הראשי של ישראל	רבה הראשי של ספרד	ראש מועצת גדולי התורה
הרב יצחק אבהונירא	הרב בצלאל זולטי	הרב משה קדם
רבה הראשי של פלמח'לה,	חבר בית הדין הגדול	מוקדי רבני ישיבת גורתי-יוסף
וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל	של הרבנות הראשית לישראל	הרב רפאל קטב
הרב יהושע מנחם אהרנברג	הרב יצחק זריביץ	האביד מלאכי, המהגו
ראביד תל-אביב	רבם של ישיבת העולים	הרב דוד עובדיה
הרב קטרם אבורכיע	הרב אברהם חפוטא	רבה של צפון ארשקה
רבה הראשי של מחוז הקהה	ראש ישיבת יצחקים בניי	הרב יעקב פינק
הרב כרטיץ אילן	הרב ארי' יהודה תייפוף	האביד חייסה רבני
האביד תל-אביב	רבה הראשי של העדה הברבית	הרב אליהו פרדס
הרב שלום אלכו	הרב ברוך מלידראנו	רבה הראשי של ירושלים
רבה של חנה	הרב ברוך מלידראנו	הרב יהושע פיוסטיץ
הרב אברהם אילרי	הרב רבני מרוקו	האביד צמח, וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל
ראש לשכת רבנות ירושלים	הרב עובדיה יוסף	הרב רפאל פריד צבאן
הרב אברהם יהונן בלוסנפל	חבר בית הדין הגדול	רבה של נטמרת עניה
מרכיני העדה החרדית	של הרבנות הראשית לישראל	הרב יוסף קאפח
הרב משה באבויץ	הרב אהרן כץ	מרכיני יהדות תימן והער
רב יפו	חשן ישיבת פתח תקוה	בית הדין בירושלים
הרב טישאל דהאן	הרב יחזקאל כהן	הרב אשר קורשטיין
רבה של בארשטן	רבה הראשי של רומנת	רבה של צעלה - עיר ירושאל
הרב עובדיה דהאנה	הרב שלמה כהן	הרב יעקב קצין
ראש ישיבת המקובלים בית-אל	מוקדי חבני המפרבים	רבה הראשי של הקהלה הספרדית בניריווק
וחבר בית הדין הגדול של הרבנות הראשית לישראל	הרב אהר'ה לויץ	הרב מנחם מנדל שניאורסון
הרב שלום יצחק הלוי	רבם של אשתי ציון - מראשי ישיבת ג'ד'ייסי ג'ב'ת-אריה	האמטוי של חסידי חב'ד
רבה הראשי של יהדות תימן וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל	הרב משה י. לוי	הרב יעקב שכטר
הרב חיים דוד הלוי	רבה הראשי של תימן	רבה של קהלת ישרון
רבה של האשתי-ליטון וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל	הרב שלום לופס	הרב יהודה שפרית
הרב אברהם רפול הרדי	רבה הראשי של עט	רבה של עשילדהאליה
שקני רבני ישיבת גורתי-יוסף	הרב משה מוסקין	הרב אברהם שלום
הרב אליעזר הלוי	רבה של כרמאט	רבה הראשי של מקסיקו
רבה של חדר	הרב יחזקאל פרנא	הרב דוד שרפני
הרב אליעזר יהודה זלדנברג	ראש ישיבת ג'ד'ייסי	רבה הראשי של קולומביה
אביד ירושלים	הרב יעקב פודרי	ומטריה של החצות הבבלית בישראל
הרב טישאל פרוך ורנה	רבה של חשן התחתית	
אביד תל-אביב		